

ZAKON
O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE
REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE
TURSKEO UZAJAMNOM PODSTICANJU I ZAŠTITI
ULAGANJA

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Turske o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja, potpisan u Beogradu 7. septembra 2022. godine, u originalu na srpskom, turskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Turske o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja u originalu na srpskom jeziku glasi:

SPORAZUM**IZMEĐU****VLADE REPUBLIKE SRBIJE****I****VLADE REPUBLIKE TURSKJE****O UZAJAMNOM PODSTICANJU I ZAŠTITI ULAGANJA**

Vlada Republike Srbije i Vlada Republike Turske (u daljem tekstu: Strane ugovornice);

U želji da promovišu veću međusobnu ekonomsku saradnju, naročito u pogledu ulaganja ulagača države jedne Strane ugovornice na teritoriji države druge Strane ugovornice;

Prepoznajući da će sporazum o tretmanu koji će takva ulaganja imati stimulisati protok kapitala i tehnologije, kao i ekonomski razvoj država Strana ugovornica;

Potvrđujući da je pravičan i jednak tretman ulaganja poželjan u cilju održavanja stabilnog okvira za ulaganja i da će doprineti povećanju efektivnog korišćenja ekonomskih resursa i poboljšanja životnog standarda; i

Uvereni da se ovi ciljevi mogu postići u skladu sa merama zaštite zdravlja, bezbednosti i zaštite životne sredine koje imaju opštu primenu, kao i sa međunarodnopriznatim pravima iz radnog odnosa;

Odlučivši da zaključe Sporazum o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja;

Sporazumele su se o sledećem:

Definicije**Član 1.**

U smislu ovog sporazuma:

1. Izraz „ulaganje” označava svaku vrstu imovine, povezanu sa poslovnom aktivnošću, nabavljenu radi uspostavljanja trajnih ekonomskih odnosa na teritoriji države Strane ugovornice u skladu sa njenim zakonodavstvom, koja ima karakteristike ulaganja¹, uključujući i karakteristike kao što su angažovanje kapitala ili drugih resursa, očekivanje dobiti ili profita, preuzimanje rizika, doprinos ekonomskom razvoju, kao i protoku kapitala i tehnologije između Strana ugovornica, ili određeno trajanje.

¹ Imovina koja nema karakteristike ulaganja ne smatra se ulaganjem, bez obzira na svoj oblik.

Oblici ulaganja mogu obuhvatiti:

- a) pokretnu i nepokretnu imovinu, kao i druga stvarna prava kao što su hipoteka, jemstvo, zaloga i druga slična prava definisana u skladu sa zakonodavstvom države Strane ugovornice na čijoj teritoriji se imovina nalazi;
- b) reinvestiranu dobit, novčana potraživanja ili bilo koja druga prava koja imaju finansijsku vrednost u vezi sa ulaganjem;
- v) udele, akcije, ili bilo koju drugu vrstu imovinskog učešća u privrednom društvu;
- g) prava intelektualne svojine, posebno patente, industrijski dizajn, tehničke procese, kao i žigove, *goodwill* i *know how*;
- d) interes koji proizlazi iz ulaganja kapitala ili drugih sredstava na teritoriji države Strane ugovornice u vezi sa ekonomskim aktivnostima na toj teritoriji, kao što je:

(1) ugovor koji uključuje postojanje svojine investitora na teritoriji države Strane ugovornice, uključujući ugovor po sistemu „ključ u ruke” ili ugovor o izgradnji, ili koncesiju, uključujući koncesije za istraživanje, obrađivanje, ekstrakciju i korišćenje prirodnih bogatstava.

(2) ugovor po osnovu kojeg naknada suštinski zavisi od proizvodnje, prihoda ili profita privrednog društva;

2. Izraz „ulaganje” ne znači novčano potraživanje koje proističe isključivo iz:

- a) komercijalnog ugovora za prodaju robe ili usluga između ulagača sa teritorije države jedne Strane ugovornice i pravnog ili fizičkog lica sa teritorije države druge Strane ugovornice;
- b) kredita dodeljenih u vezi sa komercijalnim ugovorima iz tačke 2 podtačke a) ovog člana.

3. Izraz „ulagač” označava:

- a) fizičko lice koje ima državljanstvo države Strane ugovornice u skladu sa njenim zakonom;
- b) pravno lice osnovano ili organizovano u skladu sa važećim zakonom države Strane ugovornice, koje ima registrovano sedište i pretežnu poslovnu delatnost na teritoriji države te Strane ugovornice, koje ulaže na teritoriji države druge Strane ugovornice
koje je izvršilo ulaganje na teritoriji države druge Strane ugovornice.

4. Izraz „prihodi” znači sredstva koja donosi ulaganje i obuhvata posebno, ali ne i isključivo, profit, kamatu, kapitalnu dobit, naknadu po osnovu prava intelektualne svojine, honorare i dividende.

5. Izraz „teritorija” označava:

- a) U odnosu na Republiku Srbiju: teritoriju nad kojom Republika Srbija vrši suverena prava i jurisdikciju u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim pravom.
- b) U odnosu na Republiku Tursku: kopno, unutrašnje vode, teritorijalno more i vazdušni prostor iznad njih, kao i primorske oblasti nad kojim Republika Turska vrši suverena prava ili jurisdikciju u cilju istraživanja, eksploatacije i očuvanja prirodnih resursa, bilo živih ili neživih, u skladu sa međunarodnim pravom.

Primena sporazuma

Član 2.

Ovaj sporazum se, od dana svog stupanja na snagu, primenjuje na ulaganja ulagača države jedne Strane ugovornice izvršena, pre ili posle stupanja na snagu ovog sporazuma, na teritoriji države druge Strane ugovornice, u skladu sa njenim zakonodavstvom. Ovaj sporazum se neće primenjivati na sporove koji su nastali, ili na potraživanja koja su rešena pre njegovog stupanja na snagu.

Podsticanje i zaštita ulaganja

Član 3.

1. U skladu sa svojim zakonodavstvom, svaka Strana ugovornica će na teritoriji svoje države, u meri u kojoj je to moguće, podsticati ulaganja ulagača države druge Strane ugovornice.
2. Ulaganja ulagača države svake Strane ugovornice će u svakom trenutku uživati pravičan i ravnopravan tretman u skladu sa principima međunarodnog prava, kao i punu zaštitu i bezbednost na teritoriji države druge Strane ugovornice. Nijedna Strana ugovornica neće, na bilo koji način, nerazumnim ili diskriminatornim merama ometati upravljanje, održavanje, korišćenje, funkcionisanje, uživanje, proširivanje, prodaju, likvidaciju ili raspolaganje ulaganjima.
3. Povreda pravičnog i jednakog tretmana u smislu ovog sporazuma znači:
 - a) uskraćivanje prava na zaštitu u krivičnom, parničnom ili upravnom postupku; ili
 - b) bitnu povredu pravičnosti sudskog ili upravnog postupka; ili
 - v) očigledno ispoljavanje samovolje u postupku; ili
 - g) usmerenu diskriminaciju po očigledno nedozvoljenom osnovu, kao što je pol, rasa ili versko uverenje; ili
 - d) maltretiranje ulagača, poput prinude, pretnje ili uznemiravanja.
4. Radi veće preciznosti, „puna zaštita i bezbednost” odnosi se na obavezu Strana ugovornica u vezi sa fizičkom bezbednošću ulagača i ulaganja.

Tretman ulaganja

Član 4.

1. Svaka Strana Ugovornica će promovisati i dozvoliti ulaganja na teritoriji svoje države u skladu sa svojim zakonodavstvom i ovim sporazumom.
2. Svaka Strana ugovornica obezbediće ovim ulaganjima, kada budu izvršena, u pogledu upravljanja, održavanja, korišćenja, funkcionisanja, uživanja, proširivanja, prodaje, likvidacije ili raspolaganja, tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji se pod sličnim okolnostima dodeljuje ulaganjima ulagača sopstvene države ili ulaganjima ulagača bilo koje treće države, koji god da je povoljniji.
3. Svaka Strana ugovornica će, u okviru svog nacionalnog zakonodavstva, blagonaklono razmatrati prijave za ulazak i boravak državljana države druge Strane ugovornice, koji žele da uđu na teritoriju njene države u vezi sa izvršenjem i održavanjem ulaganja.
4. Odredbe ovog člana neće se tumačiti kao obaveza Strane ugovornice da ulagačima države druge Strane ugovornice dodeli bilo kakvu prednost u tretmanu, preferencijale ili privilegije koje prva Strana ugovornica daje nekoj trećoj državi na osnovu:
 - a) bilo kakvog sporazuma o članstvu u ekonomskoj uniji, carinskoj uniji, zoni slobodne trgovine, monetarnoj uniji ili u sličnom međunarodnom sporazumu kojim se osnivaju ovakve unije ili drugi oblici regionalne saradnje, ili

b) bilo kakvog međunarodnog sporazuma ili aranžmana koji se u celosti ili uglavnom odnosi na oporezivanje.

5. Stav 2. ovog člana neće se primenjivati na odredbe kojima je uređeno rešavanje sporova između ulagača i Strane ugovornice domaćina, koje su istovremeno predviđene ovim sporazumom i drugim sličnim međunarodnim sporazumom čiji je potpisnik jedna Strana ugovornica.

6. Odredbe čl. 3. i 4. ovog sporazuma ne obavezuju Stranu ugovornicu da, u pogledu sticanja zemljišta, nekretnina i stvarnih prava nad njima, ulagačima države druge Strane ugovornice prizna isti tretman koji daje ulaganjima sopstvenih ulagača.

Opšti izuzeci

Član 5.

1. Ovaj sporazum neće se tumačiti kao da sprečava Stranu ugovornicu da usvoji, primenjuje ili izvršava bilo koje nediskriminatorne pravne mere:

a) propisane i primenjene radi zaštite zdravlja i života ljudi i životinja ili očuvanja biljaka i zaštite životne sredine;

b) koje se odnose na očuvanje živih ili neživih neobnovljivih prirodnih resursa;

v) za održavanje sigurnosti, boniteta, integriteta ili finansijske odgovornosti finansijskih institucija i obezbeđivanje integriteta i stabilnosti finansijskog sistema Strane ugovornice.

2. Ovaj sporazum neće se tumačiti kao da:

a) obavezuje bilo koju Stranu ugovornicu da dostavi ili dozvoli pristup bilo kakvim informacijama ako smatra da bi njihovo objavljivanje bilo suprotno njenim suštinskim interesima bezbednosti;

b) sprečava bilo koju Stranu ugovornicu da preduzima bilo koje radnje koje smatra neophodnim radi zaštite suštinskih interesa bezbednosti;

(1) u vezi sa trgovinom oružjem, municijom i ratnom opremom, kao i prometom i transakcijama drugih roba, materijala, usluga i tehnologija koji se preduzimaju, posredno ili neposredno, radi snabdevanja vojne ili druge bezbednosne institucije,

(2) u vreme rata ili u drugim vanrednim situacijama u međunarodnim odnosima, ili

(3) u vezi sa sprovođenjem nacionalne politike ili međunarodnih sporazuma u pogledu neširenja nuklearnog oružja ili drugih nuklearno eksplozivnih naprava; ili

v) sprečava Stranu ugovornicu od preduzimanja radnji u cilju ispunjenja svojih obaveza u skladu sa Poveljom Ujedinjenih nacija radi očuvanja međunarodnog mira i bezbednosti.

Eksproprijacija i kompenzacija

Član 6.

1. Ulaganja neće biti ekspropisana, nacionalizovana, ili posredno ili neposredno podvrgnuta drugim merama sa jednakim dejstvom (u daljem tekstu: eksproprijacija), osim kada je utvrđen javni interes u skladu sa zakonom države Strane ugovornice, na nediskriminatornoj osnovi, uz promptno plaćanje adekvatne i efikasne naknade, uz poštovanje zakona i opštih principa u pogledu tretmana koji su sadržani u članu 3. ovog sporazuma.

2. Nediskriminatorne pravne mere koje je Strana ugovornica propisala i primenila da bi se zaštitili legitimni socijalni ciljevi, kao što su zdravlje, bezbednost i životna sredina, ne predstavljaju posrednu eksproprijaciju.

3. Naknada će odgovarati tržišnoj vrednosti eksproprianog ulaganja kakva je bila neposredno pre eksproprijacije ili pre nego što je eksproprijacija postala opšte poznata činjenica, u zavisnosti od toga šta je bilo pre, i obuhvatiće odgovarajuću komercijalnu kamatu obračunatu do datuma isplate. Naknada se isplaćuje bez odlaganja u konvertibilnoj valuti, i biće slobodno prenosiva u skladu sa članom 8. ovog sporazuma.

4. Ulagrač na koga se mera odnosi ima pravo, u skladu sa zakonodavstvom države Strane ugovornice koja vrši eksproprijaciju, na hitno rešavanje svog predmeta od strane sudskog ili drugog nezavisnog organa države te Strane ugovornice, kao i na procenu vrednosti svog ulaganja u skladu sa principima navedenim u ovom sporazumu.

5. Radi veće preciznosti, primeri posrednih mera koje imaju efekat jednak eksproprijaciji, između ostalog, obuhvataju i mere ili niz mera Strane ugovornice kojima se ulagaču suštinski oduzimaju osnovna svojstva vlasništva nad svojim ulaganjem, uključujući pravo da koristi, uživa i raspolaže svojim ulaganjem, bez formalnog prenosa vlasništva ili trajne zaplene.

6. Eksproprijacija koja proizlazi iz mera ili niza mera Strane ugovornice bez formalnog prenosa prava svojine ili potpune zaplene (u daljem tekstu: posredna eksproprijacija) ima jednako dejstvo kao neposredna eksproprijacija. Utvrđivanje da li mera ili niz mera Strane ugovornice predstavlja posrednu eksproprijaciju vrši se od slučaja do slučaja, u istrazi zasnovanoj na činjenicama, koja pored ostalih elemenata razmatra i:

a) ekonomski uticaj tih mera, pri čemu sama činjenica da mera ili niz mera Strane ugovornice ima negativan efekat na ekonomsku vrednost ulaganja ne znači i da je posredna eksproprijacija izvršena,

b) obim u kome mere utiču na različita, razumna očekivanja u odnosu na ulaganja, i

v) prirodu tih mera;

Naknada gubitaka

Član 7.

1. Ulagraču iz države jedne Strane ugovornice čije ulaganje na teritoriji države druge Strane ugovornice pretrpi štetu usled rata, pobune, građanskog nemira ili drugih sličnih događaja, biće dodeljen, od strane druge Strane ugovornice, tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji ta Strana ugovornica daje sopstvenim ulagačima ili ulagačima bilo koje treće države, koji god tretman je najpovoljniji, u pogledu restitucije, obeštećenja, naknade ili drugog načina namirenja.

2. Bez obzira na odredbe stava 1. ovog člana, ulagačima države jedne Strane ugovornice koji, u bilo kojoj od situacija navedenih u tom stavu, pretrpe štetu na teritoriji države druge Strane ugovornice, koja je posledica:

a) zaplene njihove imovine od strane oružanih snaga ili organa vlasti te države, ili

b) uništavanja njihove imovine od strane oružanih snaga ili organa vlasti te države, koje nije prouzrokovano borbenom akcijom i nije bilo neophodno usled nastale situacije;

obezbediće se bez odlaganja restitucija ili obeštećenje, koje će u svakom slučaju biti promptno, pravično i efikasno. Iznos takvog obeštećenja utvrđuje se u skladu sa odredbama člana 6. stava 3. ovog sporazuma, od dana izvršene zaplene ili uništenja imovine do datuma isplate. Isplaćena naknada može se slobodno konvertovati u drugu valutu.

Repatrijacija i transfer

Član 8.

1. Svaka Strana ugovornica će, po izmirenju svih fiskalnih obaveza od strane ulagača iz države druge Strane ugovornice, u dobroj veri garantovati da će svi transferi novčanih iznosa u vezi sa ulaganjima izvršenim u skladu sa ovim sporazumom, biti slobodno i bez odlaganja izvršeni na i sa teritorije njene države.

Ovi transferi obuhvataju:

- a) uloženi kapital i dodatna sredstava za održavanje ili povećanje ulaganja;
- b) dobit, dividende, kamate, kapitalnu dobit, naknadu za autorska prava i druge naknade koje proizlaze iz tog ulaganja;
- v) prihode;
- g) prihode od ukupne ili delimične prodaje ili likvidacije ulaganja;
- d) iznose naknada isplaćenih na osnovu čl. 6. i 7. ovog sporazuma;
- đ) naknade i isplate kamata koje proizlaze iz zajmova u vezi sa ulaganjem;
- e) plate, zarade i ostala primanja koja su državljani države jedne Strane ugovornice, koji su na teritoriji države druge Strane ugovornice dobili odgovarajuće radne dozvole, ostvarili u vezi sa ulaganjem;
- ž) plaćanja proistekla iz investicionih sporova.

2. Transferi će se vršiti u konvertibilnoj valuti u kojoj je ulaganje izvršeno ili u bilo kojoj drugoj konvertibilnoj valuti po zvaničnom kursu na dan transfera, osim ako nije drugačije dogovoreno između ulagača i Strane ugovornice domaćina.

3. Nezavisno od stava 1. i 2. ovog člana, ništa u ovom članu neće se tumačiti kao sprečavanje Strane ugovornice da, na pravedan i nediskriminatoran način i u dobroj veri primeni svoje zakonodavstvo u vezi sa:

- a) stečajem, likvidacijom, ili zaštitom prava poverilaca;
- b) izdavanjem, trgovinom ili poslovanjem sa hartijama od vrednosti;
- v) krivičnim ili prekršajnim kaznama;
- g) finansijskim izveštavanjem ili vođenjem evidencija o transferima, kada je to neophodno radi pomoći u sprovođenju zakona ili pomoći institucijama za finansijsku kontrolu, ili
- d) obezbeđenjem izvršenja naloga ili presuda u sudskom ili upravnom postupku.

4. Kada, u vanrednim okolnostima, plaćanja ili kretanja kapitala uzrokuju ili prete da prouzrokuju ozbiljne poteškoće u platnom bilansu, bilo koja Strana ugovornica može privremeno ograničiti transfere, pod uslovom da su takva ograničenja uvedena na nediskriminatornoj osnovi i u dobroj veri.

Prenos prava (Subrogacija)

Član 9.

1. Ako jedna Strana ugovornica ima plan javnih osiguranja ili garancija radi zaštite ulaganja sopstvenih ulagača od nekomercijalnih rizika, a ulagač te Strane ugovornice je pristupio tom planu, svaki prenos prava na osiguravača po osnovu ugovora o osiguranju između tog ulagača i osiguravača biće priznat od strane druge Strane ugovornice.

2. Osiguravač ima, po osnovu subrogacije, pravo da ostvaruje prava i realizuje potraživanja tog ulagača i preuzeće obaveze u vezi sa ulaganjem. Prenesena prava ili potraživanja ne mogu biti veća od prvobitnih prava i potraživanja ulagača.

3. Sporovi između Strane ugovornice i osiguravača rešavaće se u skladu sa odredbama člana 12. ovog sporazuma.

Zdravlje, bezbednost i mere zaštite životne sredine

Član 10.

Strane ugovornice su saglasne da nije prikladno da se ulaganja podstiču slabljenjem mera koje se odnose na zdravlje, bezbednost ili zaštitu životne sredine. Shodno tome, Strana ugovornica se neće odreći ili na drugi način odstupiti od, ili ponuditi da se odrekne ili na drugi način odstupi od takvih mera da bi podstakla osnivanje, sticanje, širenje ili zadržavanje ulaganja nekog ulagača na svojoj teritoriji.

Društveno odgovorno poslovanje

Član 11.

Svaka Strana ugovornica trebalo bi da podstiče pravna lica koja posluju na teritoriji njene države ili su pod njenom jurisdikcijom, da u okviru svog poslovanja i unutrašnje politike dobrovoljno ugrade međunarodno priznate standarde društveno odgovornog poslovanja, poput onih dokumenata o osnovnim principima koje su Strane ugovornice odobrile ili podržale. Ti principi odnose se na oblasti poput rada, životne sredine, ljudskih prava, društvenih odnosa i borbe protiv korupcije.

Rešavanje sporova između jedne Strane ugovornice i ulagača iz države druge Strane ugovornice

Član 12.

1. Ovaj član se primenjuje na sporove između jedne Strane ugovornice i ulagača iz druge Strane ugovornice povodom navodnog kršenja obaveza prvo navedene po osnovu ovog sporazuma, a koji prouzrokuje gubitak ili štetu za ulagača ili njegovo ulaganje.

2. Obaveštenje o pokretanju spora između jedne od Strana ugovornica i ulagača iz druge Strane ugovornice, u vezi sa njegovim ulaganjem, ulagač će, sa detaljnim informacijama, u pisanoj formi dostaviti Strani ugovornici na teritoriji čije države je izvršeno ulaganje. Kad god je to moguće, ulagač i zainteresovana Strana ugovornica nastojaće se da se spor reši konsultacijama i pregovorima, u dobroj veri.

3. Ako se ovi sporovi ne mogu rešiti pregovorima u roku od šest (6) meseci od dana prijema pisanog obaveštenja iz stava 2. ovog člana, spor može biti podnet, po izboru ulagača:

a) nadležnom sudu države Strane ugovornice na čijoj je teritoriji izvršeno ulaganje; ili

b) osim u slučajevima predviđenim u stavu 5. tač. a) i b) ovog člana:

(1) Međunarodnom centru za rešavanje investicionih sporova (ICSID) koji je osnovan „Konvencijom o rešavanju investicionih sporova između država i državljana drugih država”, ili

(2) ad hoc arbitražnom sudu, osnovanom u skladu sa Arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL).

4. Kada ulagač pokrene spor pred jednim od foruma za rešavanje sporova iz stava 3. ovog člana, izbor jednog od tih foruma je konačan.

5. Bez obzira na odredbe stava 3. ovog člana;

a) samo sporovi koji proističu direktno iz ulaganja za koje postoji potrebna dozvola u skladu sa relevantnim zakonodavstvom države Strane ugovornice o stranom kapitalu, ako je dozvola potrebna, i ako su ulaganja praktično započeta, podležu nadležnosti Međunarodnog centra za rešavanje investicionih sporova (ICSID) ili bilo kojem drugom međunarodnom mehanizmu rešavanja sporova dogovorenom između Strana ugovornica;

b) sporovi u vezi sa imovinskim i stvarnim pravima na nepokretnosti koja se nalazi na teritoriji države Strane ugovornice u isključivoj su nadležnosti nacionalnih sudova i ne mogu se podneti u nadležnost Međunarodnog centra za rešavanje investicionih sporova (ICSID) ili bilo kojeg drugog međunarodnog mehanizma rešavanja sporova.

6. Arbitražni sud će doneti svoju odluku u skladu sa odredbama ovog sporazuma, zakonima i propisima države Strane ugovornice koja učestvuje u sporu i na čijoj teritoriji je izvršeno ulaganje (uključujući i pravila te države o sukobu zakona) i relevantnih principa međunarodnog prava prihvaćenih od strane obe Strane ugovornice.

7. Arbitražna odluka je konačna i obavezujuća za sve strane u sporu. Svaka Strana ugovornica će obezbediti njeno izvršenje u skladu sa svojim zakonodavstvom.

Uskraćivanje pogodnosti

Član 13.

1. Strana ugovornica može uskratiti pogodnosti koje pruža ovaj sporazum ulagaču iz države druge Strane ugovornice koji je pravno lice te druge Strane ugovornice, kao i njegovom ulaganju, ako:

a) ulagači iz države koja nije Strana ugovornica ili ulagači iz države koja uskraćuje pogodnosti poseduju ili kontrolišu pravno lice; i

b) pravno lice nema pretežnu poslovnu aktivnost na teritoriji države Strane ugovornice u skladu sa čijim zakonodavstvom je osnovano i organizovano; ili

v) Strana ugovornica koja uskraćuje pogodnosti usvoji ili primenjuje mere kojima se zabranjuju transakcije sa takvim ulagačem.

2. U meri u kojoj je to izvodljivo, Strana ugovornica koja uskraćuje pogodnosti će, pre početka uskraćivanja pogodnosti, o tome obavestiti drugu Stranu ugovornicu.

3.

Rešavanja sporova između Strana

Član 14.

1. Strane ugovornice će nastojati da, u dobroj veri i u duhu saradnje, blagoremeno i pravedno reše bilo koji spor oko tumačenja ili primene ovog sporazuma. U tom smislu, Strane ugovornice su saglasne da učestvuju u direktnim i ozbiljnim pregovorima kako bi se došlo do rešenja.

2. Ako Strane ugovornice ne mogu da, po gorenavedenoj proceduri, postignu sporazum u roku od šest (6) meseci od nastanka spora, spor se može podneti, na zahtev bilo koje Strane ugovornice, arbitražnom sudu sastavljenom od tri člana radi donošenja obavezujuće odluke u skladu sa važećim pravilima međunarodnog prava koje prihvataju obe Strane ugovornice.

3. Osim ako ih Strane ugovornice ne izmene, arbitražna pravila UNCITRAL-a ili bilo koja druga primenjiva arbitražna pravila o kojima su Strane ugovornice postigle dogovor, regulišu imenovanje članova arbitražnog suda.

4. Arbitražni sud će utvrditi sopstvena pravila postupka. Svoje odluke će donositi većinom glasova. Takva odluka biće konačna i obavezujuća za obe Strane ugovornice.

5. Spor neće biti podnet na rešavanje međunarodnom arbitražnom sudu u skladu sa odredbama ovog člana ako je o istoj stvari pokrenut, i još uvek se vodi, spor pred

drugim međunarodnim arbitražnim sudom u skladu sa odredbama člana 12. ovog sporazuma.

Ovim se ne isključuje angažovanje Strana ugovornica u direktnim i ozbiljnim pregovorima.

Dostava dokumenata

Član 15.

Obaveštenja i ostala dokumenta u sporovima iz čl. 12. i 14. ovog sporazuma dostavljaju se za Republiku Srbiju na sledeće adrese:

Predsednik Vlade
Vlada Republike Srbije
Nemanjina 11,
11000 Beograd
Republika Srbija

Državno pravobranilaštvo
Kosovska 31,
11000 Beograd
Republika Srbija

Obaveštenja i ostala dokumenta u sporovima iz čl. 12. i 14. ovog sporazuma dostavljaju se za Republiku Tursku na sledeće adrese:

Cumhurbaşkanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü
Cumhurbaşkanlığı Külliyesi
06560 Beştepe - Ankara
Türkiye

(Generalna Direkcija za pravo i zakonodavstvo Predsedništva,
Predsednički kompleks,
06560, Beştepe-Ankara,
Türkiye)

Stupanje na snagu

Član 16.

1. Ovaj sporazum stupa na snagu na dan prijema poslednjeg obaveštenja kojim Strane ugovornice, u pisanoj formi i diplomatskim putem, obaveštavaju jedna drugu o ispunjenju unutrašnjih pravnih uslova za stupanje na snagu ovog sporazuma.
2. Stupanjem na snagu ovog sporazuma, Sporazum između Savezne Vlade Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Republike Turske u vezi sa uzajamnim podsticanjem i zaštitom ulaganja, potpisan 2. marta 2001. godine prestaje da važi i zamenjuje se ovim sporazumom.
3. Ovaj sporazum će ostati na snazi za period od deset (10) godina i automatski će nastaviti da važi, osim ako se ne raskine u skladu sa stavom 5. ovog člana.
4. Ovaj sporazum može u bilo koje vreme biti izmenjen, uz obostranu pisanu saglasnost Strana ugovornica. Izmene i dopune stupaju na snagu po istom pravnom postupku koji je predviđen stavom 1. ovog člana.
5. Svaka Strana ugovornica može, dostavljanjem prethodnog pisanog obaveštenja drugoj Strani ugovornici najmanje godinu dana pre datuma raskida, raskinuti ovaj sporazum po isteku prvobitnog roka važenja od 10 godina ili u bilo kom trenutku nakon toga.

6. U pogledu ulaganja koja su izvršena ili stečena pre datuma prestanka važenja ovog Sporazuma, a na koja se ovaj sporazum inače primenjuje, odredbe svih drugih članova ovog sporazuma nastaviće da se primenjuju u periodu od narednih pet (5) godina od datuma prestanka važenja.

U POTVRDU ČEGA su dole potpisani predstavnici, propisno za to ovlašćeni od strane svojih Vlada, potpisali ovaj sporazum.

Sačinjeno u Beogradu, 7. septembra 2022. godine, u dva originalna primerka, svaki na srpskom, turskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi podjednako autentični.

U slučaju razlika u tumačenju, merodavan je tekst na engleskom jeziku.

ZA VLADU REPUBLIKE SRBIJE

ZA VLADU REPUBLIKE TURSKE

Anđelka Atanasković
Ministar privrede

Mustafa VARANK
Ministar industrije i tehnologije

Član 3.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Turske o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja („Službeni glasnik RS – Međunarodni ugovori”, broj 12/18).

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije, kojom je propisano da Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kad je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Odnosi Republike Srbije i Republike Turske utemeljeni su, pored ostalog, na značajnim turskim investicijama u Republici Srbiji, sa mogućnošću daljeg unapređenje ekonomskih i političkih odnosa sa Republikom Turskom.

S tim u vezi, odluka da se zaključi Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Turske o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja, zasnovana je upravo na značaju unapređenja ekonomskih odnosa sa Republikom Turskom za celokupan privredni razvoj zemlje.

Naime, u oblasti podsticanja i zaštite ulaganja, između dve zemlje, trenutno je na snazi Sporazum između Savezne Vlade Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Republike Turske o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja. Taj sporazum potpisan je 2. marta 2001. godine, a stupio je na snagu 10. novembra 2003. godine.

Međutim, u septembru 2014. godine, Vlada Republike Srbije je usvojila novi tekst tipskog Nacrta sporazuma o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja, kao osnov za pregovore sa svim državama. Tekst je pripremljen i usklađen sa standardima i trendovima koji se razmatraju u okviru UNCTAD-a i OECD-a, kao i EU, i predstavlja dobar osnov za uspostavljanje balansa između zaštite prava države i prava stranih ulagača. Taj model, dakle tipski tekst, poslužio je kao osnova prilikom vođenja pregovora sa turskom stranom tokom 2017. i 2018. godine, što je rezultiralo tada postignutim i usaglašenim tekstom koji je potpisan 30. januara 2018. godine u Ankari i kojeg je Narodna skupština Republike Srbije potvrdila 16. septembra 2018. godine, i o tome, notom od 4. oktobra 2018. godine, obavestila Ambasadu Turske u Beogradu (u daljem tekstu: Sporazum). Turska strana je tokom 2019. godine dva puta predlagala da se Sporazum izmeni, s obzirom da je u toj zemlji došlo do političkih promena usled čega organ predviđen članom 15. Sporazuma više nema nadležnosti koje su predviđene Sporazumom. Međutim, Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija Republike Srbije, koje je u to vreme bilo nadležno za ovu vrstu sporazuma, nije prihvatilo turski predlog za izmenu Sporazuma, s obzirom da je Sporazum u Republici Srbiji već bio ratifikovan, uz obrazloženje da se sporazum koji nije stupio na snagu (pošto ga turska strana nije ratifikovala) ne može menjati. Iz tih razloga bilo je potrebno da se ide u nove pregovore.

Dana 12. januara 2022. godine Ministarstvu privrede je upućena Nota ambasade Republike Turske u kojoj je dostavljen Predlog sporazuma o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja (u daljem tekstu: Predlog sporazuma) radi razmatranja i daljeg usaglašavanja.

Projektna grupa za pripremu međudržavnih bilateralnih investicionih sporazuma Ministarstva privrede je na sednici održanoj 15. januara 2022. godine, razmotrila je Predlog sporazuma i, na osnovu predloga Državnog pravobranilaštva, izmenila član 14. Predloga sporazuma, koji se odnosi na pitanje rešavanja sporova između Strana i u tehničkom smislu član 15. Predloga sporazuma, koji se odnosi na dostavu dokumenata nadležnim organima, nakon čega je prosleđen turskoj strani radi razmatranja.

Ministarstvo spoljnih poslova prosledilo je Ministarstvu privrede Notu Ambasade Republike Turske od 12. avgusta 2022. godine, kojom se predlaže nastavak pregovora, putem video konferencije, sa delegacijom Republike Srbije, radi zaključivanja Sporazuma o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja, a imajući u vidu činjenicu da je za 7. septembar 2022. godine, planirana zvanična poseta predsednika Republike Turske našoj zemlji, za koju priliku je, pored ostalih sporazuma, planirano i potpisivanje Sporazuma o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja.

S tim u vezi, dana 25. i 26. avgusta 2022. godine, održani su zvanični pregovori delegacija Republike Turske i Republike Srbije, putem video konferencije, tokom kojih je, u suštinskom smislu, naročito razmatran član 14. Predloga sporazuma, u skladu sa sugestijama koje je izneo predstavnik Državnog pravobranilaštva. Kao rezultat pregovora usaglašen je tekst člana 14. Predloga sporazuma, i izvršene su dodatne tehničke korekcije pojedinih članova.

S obzirom na izneto, dana 7. septembra 2022. godine, u Beogradu, zaključen je Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Turske o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja.

S tim u vezi, ovim zakonom potvrđuje se Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Turske o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja, zaključen u Beogradu 7. septembra 2022. godine, u originalu na srpskom, turskom i engleskom jeziku.

III. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna sredstva iz budžeta Republike Srbije.